

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารระบบดูแลช่วยนักเรียนของโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครฉบับนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบเชิงปริมาณ โดยการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียนและครูที่ปรึกษา ของสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2559 จำนวน 37 โรงเรียน จำนวนผู้บริหารโรงเรียนและครูที่ปรึกษา รวมทั้งหมด 1,115 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูที่ปรึกษา จำนวน 287 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, pp. 607-610) ค่าความเชื่อมั่น 95% โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้เรื่องการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เป็นแบบสอบถาม 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลที่ถามจะเกี่ยวกับตัวแปรที่ปรึกษา และข้อมูลที่จำเป็นมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานที่ผู้ตอบแบบสอบถามทำงานอยู่

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นด้านระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เป็น

แบบสอบถามมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแบบของค่า (Likert's Scale) คือมีระดับความคิดเห็นด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยให้ค่าน้ำหนักดังนี้ (บุญเรียง ขจรศิลป์, 2533, หน้า 94-95)

- ระดับ 5 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมาก
- ระดับ 3 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ ของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบและปลายเปิด

2. การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัยมี ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และผลการวิจัยที่เกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการบริหารและการจัดการด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการบริหารและแนวคิดตามคู่มือการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 – ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6) พ.ศ. 2546 ของกรมสุขภาพจิตและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักการที่แบ่งหน้าที่ของบุคลากรในองค์การชัดเจนออกมาเป็นรูปธรรมมากที่สุด จึงได้สร้างระบบการบริหารและการจัดการตามหลักการนี้ และได้สร้างข้อคำถามที่ครอบคลุมหลักการ และแนวคิดตามคู่มือการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 – ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6) พ.ศ. 2546 ของกรมสุขภาพจิตและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อ รวมจำนวนทั้งหมด 25 ข้อ และผู้วิจัยได้เพิ่มปัจจัยที่เอื้อต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เป็นองค์ประกอบด้านที่ 6 อีก 5 ข้อ รวมทั้งหมด 30 ข้อ

2.2 สร้างแบบสอบถาม จำนวน 25 ข้อ ตามหลักการและแนวคิดตามคู่มือการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 – ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6) พ.ศ. 2546 ของกรมสุขภาพจิตและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสร้างจากหลักการการสร้างแบบสอบถาม

2.3 ผู้วิจัยนำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบแก้ไขเนื้อหา ตลอดจนจำนวนให้ถูกต้อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.4 ขอหนังสือจากโครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบแบบสอบถามที่สร้างขึ้น และเป็นผู้เชี่ยวชาญในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 3 คน

2.5 ผู้ตรวจความเที่ยงตรงของเนื้อหาการวัดและการประเมินผล รวม 3 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC = 1

2.6 นำแบบสอบถามปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำและเสนออาจารย์ที่ควบคุมภาควิชานิพนธ์ตรวจสอบ อีกครั้งหนึ่ง เพื่อความสมบูรณ์ในเครื่องมือในการทำวิจัย

2.7 การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา ไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารโรงเรียน และครูที่ปรึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (วาโร เห่งสวัสดิ์, 2551, หน้า 260) โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.96

2.8 นำเครื่องมือมาปรับปรุงเป็นฉบับที่สมบูรณ์ และนำเครื่องมือที่สร้างไปดำเนินการเก็บข้อมูลต่อไป

การรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสอบถามตามแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. นำหนังสือขออนุญาตจากสำนักงานโครงการบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง โดยแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติหน้าที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร 287 ชุด และเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเองได้ 287 ชุดคิดเป็น 100%

3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบในแบบสอบถาม

4. จัดหมวดหมู่ของข้อมูลในแบบสอบถามเพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางด้านสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ โดยการนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับมาจัดทำข้อมูล โดยการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐานประกอบด้วย ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. สรุประดับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูที่ปรึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ในภาพรวม โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญเรียง ขจรศิลป์, 2533, หน้า 94-95)

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนน้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ในภาพรวม จำแนกตามเพศ โดยใช้การทดสอบ t-test ชนิดกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระจากกัน (Independent samples)

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ในภาพรวม จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว F-test (One way ANOVA) ในกรณีที่มีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ดำเนินการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe)